

جرم انگاری قاچاق انسان در جرایم منافی عفت

مؤلف

میلاد میوه یان

انتشارات قانون یار

۱۳۹۶

سرشناسه	میهن‌بان، میلاد، ۱۳۷۰ -
عنوان و نام پدیدآور	جرم‌انگاری قاچاق انسان در جرایم منافی عفت / مولف میعاد میهن‌بان
مشخصات نشر	تهران: انتشارات قانون‌یار، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	۱۲۲ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۷۹۶-۲۶-۸
وضعیت فهرست نویسی	قیفا
موضوع	قاچاق انسان
موضوع	Human trafficking
موضوع	قاچاق انسان (حقوق بین‌الملل)
موضوع	Human trafficking (International law)
موضوع	قاچاق انسان -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	Human trafficking-- Law and legislation -- Iran
موضوع	زنان -- جرایم علیه
موضوع	Women -- Crimes against
موضوع	آزار دیده
موضوع	Abused Women
رده بندی کنگره	HV۶۶۲۰۴۹۰۰۰۶
رده بندی دیویی	۳۴۶/۵
شماره کتابشناسی ملی	۴۷۰۸۵۲۲

جرم انگاری قاچاق انسان در جرایم منافی عفت

تألیف: میعاد میهن‌بان

ناشر: قانون‌یار

ناظر فنی: محسن فاضلی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۱۰۰ جلد

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۷۹۶-۲۶-۸

مرکز پخش: تهران. میدان انقلاب. کارگر جنوبی. خ روانمهر. پ ۱۵۲

۰۲۱۶۶۹۷۹۵۲۶ ۰۲۱۶۶۹۷۹۵۱۹

فهرست مطالب

بخش اول ۱۱

کلیات ۱۱

بخش دوم ۶۵

پیامدها، تدابیر و سیاست جنایی ملی و بین‌المللی در قبال قاچاق انسان ۶۵

منابع ۱۱۷

www.ketab.ir

مقدمه

حفظ کرامت بشر و احترام و التزام به آن یکی از اصول بنیادین ادیان الهی و استاد بین المللی حقوق بشر محسوب می شود. بهره مندی از فضیلت های ارزشمند اخلاقی و الهی به منظور فراهم نمودن زمینه های رشد و تعالی بشر منحصرأ در پرتو حفظ حقوق اولیه و توجه به اصل کرامت ذاتی بشر است. بر همین اساس مفهوم و موضوعات حقوق بشر و التزام به رعایت آن امروز در نظام بین المللی و نظامهای ملی حقوقی از جایگاه بسیار مهمی برخوردار است.

قاچاق انسان، خصوصاً قاچاق زنان و کودکان که به بردگی عصر مدرن شهرت دارد، یکی از مصادیق جرایم سازمان یافته است که از ابتدای دهه ی ۱۹۹۰ میلادی شدت یافته، و تا این که در این سالهای اخیر به یک معضل جهانی تبدیل شده است. قاچاق انسان را در قرن بیست و یکم می توان صورت بدیده از تجارت بردگان تا قرن نوزدهم تصور نمود. از این رو، لزوم جرم انگاری قاچاق انسان در تمامی کشورهای جهان احساس میشود.

مسئله قاچاق اشخاص، معضله بسیار حساسی است. قاچاق زنان و کودکان، یا قاچاق برای بهره کشی جنسی مورد بحث قرار میگیرد. در حال حاضر قاچاق پدیده ای بسیار گسترده تر در سطح جهانی به شمار می رود. به طوری که بسیاری از زنانی که در گریز از فقر و جستجوی یافتن یک زندگی بهتر به ترک خانه و میهن خود دست می زده اند، نه تنها به آن دست پیدا نکرده، بلکه بیش از پیش در گردابی فرو می روند که هیچ راه گریزی بایشان فراهم نیست.

قاچاق انسان به عنوان یک رفتار بزهکارانه مستوجب مجازات در ایران سابقه چندان طولانی قانونی ندارد، اما بدلیل فقدان آمار جنایی دقیق، نمی توان از نرخ رز واقعی آن نزدیک به واقع از قاچاق زنان سخنی راند. ولی آنچه در روزنامه ها یا زبان همگانی است، شاگرد آمار نگران کننده قاچاق انسان در ایران می باشد. یکی از این نشانه ها، تصویب قانون مبارزه با قاچاق انسان مصوب ۱۳۸۳ است که درعین حال که قرینه ای بر وجود این پدیده است واکنش مناسب قانونگذار به آن نیز محسوب می شود.

پژوهش حاضر تلاشی جهت بررسی بسیاری از زوایای مبهم و ضعف های موجود در نظام حقوقی داخلی و بین المللی در موضوع قاچاق انسان را دارد. نگارنده همچنین با ارائه راهکارها

و پیشنهادات سازنده، در ابهام زدایی و هماهنگ‌کردن هرچه بیشتر حقوق کیفری ایران با اسناد بین‌المللی موجود سعی وافری را عرضه داشته است.

پدیده قاچاق انسان به قصد فحشا و بهره‌کشی جنسی یکی از اقسام قاچاق انسان در سطح بین‌المللی و از زمره جرایم سازمان‌یافته فراملی محسوب می‌شود. این پدیده امروزه یک معضل بزرگ و درگیرکننده در نظام حقوقی کشورهای مختلف از جمله کشورمان محسوب می‌شود. بعد از پیروزی انقلاب اسلامی و تشکیل مجلس شورای اسلامی، تدوین کنندگان قانون مجازات اسلامی با توجه به اصول قانون و تبعیت از موازین شرعی، در جهت حفظ و حمایت از ارزش‌های معتبره اخلاق اسلامی در مقررات قانون مجازات اسلامی، ارتکاب هر نوع اعمال منافی عفت و اخلاق عمومی را بر حسب مورد جرم‌انگاری کرده‌اند. این مقررات در داخل کشور به مورد اجرا گذاشته می‌شود، اما در خارج از کشور به دلیل حاکمیت اجرای ماده ۳ ق.م.ا.جز در برخی موارد قابل اجراست.

افزایش قاچاق زنان و دختران ایران به خارج از کشور از یک سو خلاء قانونی جامع و مناسب در خصوص قاچاق انسان به ویژه قاچاق زنان از سوی دیگر، باعث شد که سرانجام قانون مبارزه با قاچاق انسان در تاریخ ۱۳۸۳/۴/۲۸ به تصویب برسد. این قانون تا حدودی توانست این خلاء را پر کند اما ابهام‌های بسیاری را بر جای گذاشت و نتوانست به طور کامل جواب‌گوی معضل‌هایی چون قاچاق کودکان و زنان به‌علاوه‌اشا به کشورهای توریستی جهان مانند حوزه خلیج فارس و برخی کشورهای اروپایی و آمریکایی باشد. در جامعه بین‌المللی نیز به این موضوع توجه شده و اسناد و کنوانسیون‌های بین‌المللی مانند پروتکل اول الحاقی به کنوانسیون سازمان ملل متحد علیه جرایم سازمان‌یافته فراملی تحت عنوان پیشگیری، منع و مجازات قاچاق اشخاص به ویژه زنان و کودکان و همچنین اسناد منطقه‌ای نظیر کنوانسیون اتحادیه‌های آسیای شرقی معروف به کنوانسیون سارس راجع به پیشگیری و مبارزه با قاچاق زنان و کودکان برای مبارزه با روسپی‌گری، تصویب شده است. با مطالعات انجام شده به نظر می‌رسد که قوانین داخلی ایران در زمینه قاچاق اشخاص به ویژه زنان با پروتکل

اول الحاقی به کنوانسیون پالمو در تمامی ابعاد همسو نیست. به عنوان مثال در قانون مبارزه با قاچاق انسان، رضایت قاچاق شده تنها در دو مورد قابل ترتیب اثر نیست: ۱- در حالتی که جرم قاچاق انسان به صورت سازمان یافته ارتکاب یابد ۲- در حالتی که جرم قاچاق انسان برای بهره کشی جنسی باشد؛ حال چه به صورت سازمان یافته ارتکاب یابد و چه به صورت غیرسازمان یافته. (ماده ۲ قانون مبارزه با قاچاق انسان) این در حالی است که پروتکل اول الحاقی، رضایت بزه دیده به طور کامل محدودش و غیرقابل ترتیب اثر می باشد. (بند ب ماده ۳ پروتکل اول الحاقی به کنوانسیون پالمو). تفاوت دیگر در خصوص مجازات این جرم می باشد. در کنوانسیون پالمو برای مجازات جرایم سازمان یافته که قاچاق انسان به ویژه زنان هم یکی از آن ها می باشد، عر را که دول عضو این کنوانسیون برای مجازات این جرایم، حداقل حبسی را که باید در برابر بگ بند، سال می باشد تا به عنوان یک جرم سازمان یافته بیان شود. (بند ب ماده ۲ کنوانسیون پالمو) در حالی که در قانون مبارزه با قاچاق انسان حداقل حبس در نظر گرفته شده، ۲ سال می باشد. (مواد ۵ تا ۱۵ قانون مبارزه با قاچاق انسان). همانطور که می بینیم قانون داخلی ایران اماره موجود در پروتکل رضایت نکرده است. از آنجا که قاچاق زنان بزه‌ی بر ضد کرامت زن می باشد،^۱ لذا در این پژوهش سعی شده که با توجه به قوانین حقوق داخلی و برخی کنوانسیون های بین المللی، این پدیده را تحلیل و بررسی کرده و هم چنین ویژگی های این پدیده و عوامل و انگیزه های ایجاد و گسترش این پدیده را بررسی کرده، هم چنین نقاط قوت و ضعف قانون داخلی و پروتکل الحاقی را بررسی کرد و راهکارهایی جهت بهبود اعمال قوانین در این حوزه ارائه شود.